

LOUISE O. FRESCO

Vooruitgang in 2013

Soms denk je, terugkijkend op een jaar: leren we eigenlijk wel iets? Of herhalen we onszelf alleen maar, of, erger nog, gaat het zelfs bergafwaarts met ons? Er zijn mensen die geloven dat de natuur, de politiek of het kapitalisme het slecht met ons voor hebben. Maar vooruitgang lijkt op de spreekwoordelijke Processie van Echternach: drie stappen vooruit en twee terug. De positieve ontwikkelingen van het afgelopen jaar zijn talrijker dan je denkt. Pas als je ziet wat er elders speelt, en waar je vandaan komt, kun je je zegeningen tellen. We leren, met vallen en opstaan.

1. Ondanks de felle burgeroorlog in Syrië was 2013 een jaar zonder nieuwe grote oorlogen, met meer kansen op vrede dan verwacht, dankzij het eerste akkoord met Iran, en vooral dankzij relatieve kalmte in allerlei potentiële conflictgebieden zoals Israël en Palestina, Pakistan en India, de Zuid-Chinese Zee. De aarzelende normalisering in Egypte en de andere landen van de Arabische Lente geeft misschien wat hoop op politieke hervormingen. Nu nog de Sahel en het Grote Merengebied in Afrika.

2. Dit was ook in ruimere zin het jaar van de dialoog en de pogingen tot verzoening, met Nelson Mandela en paus Franciscus als verpersoonlijking daarvan. Geen revolutie, veelal het compromis, maar vanuit principes, niet uit opportunisme. De brede Duitse coalitie is het product van de kracht van de dialoog. Wie optimistisch is, ziet dezelfde wil tot overleg in Europa en in Nederland.

3. Een vreselijke orkaan woedde op de Filippijnen, er waren de gebruikelijke overstromingen in Azië en in kwetsbare steden als Rio, aardbevingen in China, maar grootschalige natuurrampen bleven ons bespaard. Er is geen indicatie dat sprake is van extremer weer dan in afgelopen jaren. Nederland doorstond zonder veel schade een storm van dezelfde kracht als die de watersnoodramp van 1953 veroorzaakte. Geen droogte bedreigt de wereldvoedselvoorziening. We leren het om steeds beter voorbereid te zijn op rampen.

Pas als je ziet wat er elders speelt, kun je je zegeningen tellen

4. Eén op de acht mensen is ondervoed, nog steeds een schrikbarend cijfer maar minder dan verwacht. De VN halen daarmee bijna al de Millenniumdoelstelling van het halveren van de honger. Dat goede resultaat komt vooral voort uit verstandig beleid en economische groei; dat laatste is een noodzakelijke maar uiteraard geen voldoende voorwaarde om mensen aan werk en inkomen te helpen. Nederland heeft zijn ontwikkelingssamenwerking in die richting herzien.

5. Na vele jaren is er eindelijk overeenstemming bereikt over verdere liberalisering van de handel bij de Wereldhandelsorganisatie. Hiermee gaat de weg tot verder herstel van de wereldeconomie open. De hervorming van het Europese landbouwbeleid, hoewel die te weinig inzet op vernieuwing, draagt daar ook haar steentje aan bij. Nog niet in zicht: het afschaffen van de Amerikaanse subsidies op bio-brandstoffen.

6. De klimaatconferentie van de VN bracht minimale resultaten, een nieuw Kyoto-protocol is niet te verwachten, maar de roep vanuit het grote Amerikaanse bedrijfsleven om haast te maken met *carbon credits* kan zoden aan de dijk zetten. Nederland sloot een energieakkoord, waarmee de basis gelegd wordt voor een consistent beleid waarin duurzame opwekking, besparing, hergebruik en nieuwe energiebronnen een plaats vinden.

7. De wetenschappelijke transparantie zegevierde dit jaar: de Franse hoogleraar Seralini die zijn monsterlijk misvormde ratten toonde als bewijs van de gevaren van het eten van genetische modificeerde mais, waardoor een vloedgolf van bezorgdheid door de wereld spoelde, moest zijn resultaten terugtrekken. Nederland heeft zijn affaire Bax, de schikking van Stapel en nieuwe ethische codes voor onderzoekers.

8. Nederland had een cultureel topjaar, met de opening van het Rijksmuseum en de wereldtournee van het 125-jarige Concertgebouworkest als parels in de kroon. Wie woont in een land met zoveel betaalbare culturele diversiteit, mag zich gelukkig prijzen.

Louise O. Fresco is universiteitshoogleraar aan de UvA, bestuurder en schrijfster. Zie ook louiseofresco.com